

ESTONIA

Informacja o sytuacji gospodarczej i stosunkach gospodarczych z Polską

1. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza

Informacje ogólne

powierzchnia:	45 227 km ²	
ludność:	1,332 mln (stan na 1.01.2022)	
głowa państwa (prezydent):	pan Alar Karis	od 11 października 2021
premier	pani Kaja Kallas	od 26 stycznia 2021
minister spraw gospodarczych i technologii informacyjnej	pan Tiit Riisalo	od 17 kwietnia 2023
minister spraw zagranicznych	pan Margus Tsahkna	od 17 kwietnia 2023
ambasador Estonii w Polsce	pan Miko Haljas	od września 2022
ambasador RP w Estonii	pan Grzegorz Kozłowski	od 14 lutego 2018
najbliższe wybory parlamentarne	marzec 2027	

* Kończy misję w sierpniu 2022

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźnik	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023*
PKB (w mld EUR)	23,83	25,93	27,76	27,47	31,44	36,18	-
PKB na 1 mieszkańca (w tys. EUR)	18,1	19,6	20,9	20,2	23,1	27,2	-
PKB (wzrost w %)	5,8	3,5	3,3	-0,9	7,9	-1,4	-2,3
Deficyt budżetowy/nadwyżka (% PKB)	-0,5	-0,6	+0,1	-5,6	-2,4	-0,9	-2,9
Dług publiczny (% PKB)	9,1	8,2	8,6	19,0	17,6	18,4	19,2
Inflacja (HICP w %)	3,7	3,4	2,3	-0,6	4,5	19,4	9,4
Bezrobocie (w %)	5,8	5,4	4,5	6,9	6,2	5,6	7,0
Eksport towarów (w mld EUR)	11,9	12,9	14,4	14,3	18,2	21,3	-
Import towarów (w mld EUR)	14,8	16,2	16,1	15,1	20,0	24,9	-
Bezp. inwestycje zagr. w Estonii (skumulowane w mld EUR)**	20,05	21,85	25,03	28,36	31,28	32,79	-
Inwestycje bezp. Estonii za granicą (skumulowane w mld EUR)**	6,51	6,92	9,03	8,98	11,39	12,07	-

Źródło: EUROSTAT, * prognoza European Economic Forecast Autumn 2023, ** Eesti Pank

Sytuacja gospodarcza

Stolicą Estonii jest Tallin, liczący ok. 430 tys. mieszkańców.

Prawnym środkiem płatniczym w Estonii jest euro.

Estonia jest krajem wielonarodowym: 67,9% stanowią Estończycy, 25,6% Rosjanie, 2,1% Ukraińcy, 1,3% Białorusini, 0,9% Finowie, 2,2% inni (w tym Polonia liczy ok. 1600 osób).

Estonia zaliczana jest do najbardziej dynamicznie rozwijających się krajów wśród nowych członków UE. Jej dochód narodowy liczony wg siły nabywczej na mieszkańca w 2022 r. stanowił 87% średniego dochodu w UE (27). Jest to kraj uprzemysłowiony, o znaczącym udziale sektora IT. Po okresie spadków kryzysowych w latach 2008-2009, Estonia znalazła się w 2010 r. w grupie krajów Europy znajdujących się ponownie na ścieżce rozwoju. Według statystyk EUROSTAT na rok 2011 wzrost PKB Estonii był na najwyższym w UE poziomie 8,3%. W 2012 r. dynamika wzrostu gospodarczego znacznie wyhamowała, jednak nadal kraj ten znajdował się w wąskim gronie państw notujących wzrost. W miarę poprawy sytuacji gospodarczej bezrobocie spadało, pod koniec 2014 r. wynosiło 7,4%. Od roku 2011 płace rosły w tempie powyżej 5% rocznie, by w styczniu 2022 r. osiągnąć wartość brutto średnio 1 593 EUR miesięcznie. Przewiduje się, że w dalszym ciągu wzrastać będzie konsumpcja wewnętrzna stymulowana silnym wzrostem dochodów realnych, obniżką podatku dochodowego, wyższymi zasiłkami rodzinnymi, wzrostem płacy minimalnej (w 2022 r. wynosiła 654 EUR brutto miesięcznie i wzrosła z poziomu 584 EUR w 2021 r.) i spadkiem bezrobocia.

Struktura PKB Estonii (2021 r. wg. World Bank, World Development Indicators): 2,14% rolnictwo, 22,8% przemysł, 12,75 przetwórstwo przemysłowe, 62,39% sektor usług.

Według rankingu prowadzenia łatwości prowadzenia działalności International Institute for Management Development za rok 2022 kraj zajmuje 22 miejsce (Polska jest na 50 miejscu).

Według rankingu Global Innovation Index 2022 World Intellectual Property Organization Estonia jest sklasyfikowana na wysokim 18 miejscu (Polska na 38).

Według ranking wolności od korupcji Corruption Perceptions Index Transparency International, Estonia zajmuje wysokie 14 miejsce (Polska zajmuje 55 miejsce).

Rating kredytowy Estonii jest relatywnie wysoki, najwyższy wśród państw bałtyckich i nowych państw członkowskich UE. Oceny na poziomie średnim inwestycyjnym:

Moody's: A1,
Standard&Poor's: AA-
Fitch: AA-

Estonia jest członkiem UE od 1.05.2004 r., WTO od 13.11.1999 r., OECD od 1.12.2010 roku.

W 2022 r. 14,5% eksportu kierowano do Finlandii, 14% na Łotwę, 9,2% do Szwecji, 6,1 na Litwę, 5,8% do Niemiec, 5,5% do USA, 5,8% do Niderlandów, 3,6 % do Rosji, 3,5% do Norwegii, 3% do Danii i 3% do **Polski** (źródło: Trade Map).

Największy udział w imporcie Estonii w 2022 r. miały: Finlandia – 15,9%, Litwa – 10,1%, Niemcy – 9,7%, Łotwa – 9,7%, Rosja – 7,5%, Szwecja – 7%, **Polska – 6,6%**, Chiny – 4,8%, Niderlandy – 4,2% (źródło: Trade Map).

Polityka gospodarcza

Estonia przykładą szczególne znaczenie do tworzenia wspólnego rynku i prawa usług elektronicznych. Estonia pozostaje naturalnym sojusznikiem Polski w takich sprawach jak: tworzenie jednolitego rynku – w tym cyfrowego, polityka klimatyczna (rozumiana poprzez jej wpływ na konkurencyjność i rozwój

gospodarek UE), energetyczna solidarność unijna oraz regulacje dla handlu energią z państwami trzecimi. Estonia popiera utrzymania funduszy strukturalnych.

Estoński rząd szczególną wagę przykładą do Strategii UE na rzecz Regionu Morza Bałtyckiego. Jednym z jej inicjatorów był osobiście b. Prezydent Toomas Hendrik Ilves. Estonia popiera wszelkie inicjatywy promujące Strategię w kontekście przeglądu strategii makroregionalnych.

Rząd Estonii zatwierdził w lipcu 2017 r. *Information Society Development Plan 2020*, który zakładał znaczące inwestycje w sektorze ICT. Priorytetami są krajowe e-usługi, zwłaszcza automatyzacja usług i sprawna wymiana danych z konsumentami poprzez rozwój platformy X-Road, rozszerzenie sieci szybkiego internetu, prace związane z ambasadą danych w Luksemburgu.

Stanowisko w sprawach europejskich

Od roku 2004 Estonia przystąpiła do mechanizmu walutowego ERM II, stopa wymiany korony estońskiej jest od tego czasu stała i wynosi 15,6466 EEK/EUR. W kwietniu 2010 r. Centralny Bank Estonii ogłosił zmodyfikowany plan przystąpienia Estonii do wspólnej waluty. 1 stycznia 2011 r. prawnym środkiem płatniczym w Estonii stała się wspólna waluta euro.

Perspektywa finansowa – Estonia popiera utrzymanie funduszy strukturalnych.

Wspólny rynek – Estonia przykładą szczególne znaczenie do tworzenia wspólnego rynku i prawa usług elektronicznych.

Estonia pozostaje naturalnym sojusznikiem Polski w takich sprawach jak: tworzenie jednolitego rynku – w tym cyfrowego, polityka klimatyczna (rozumiana poprzez jej wpływ na konkurencyjność i rozwój gospodarek UE), energetyczna solidarność unijna oraz regulacje dla handlu energią z państwami trzecimi.

Od 1 lipca 2017 r. Estonia sprawowała po raz pierwszy w swojej historii przewodnictwo w Radzie UE. Priorytetami przewodnictwa Estonii były:

- otwarta i innowacyjna gospodarka europejska (*An open and innovative European economy*)
- bezpieczna Europa (*A safe and secure Europe*),
- Europa cyfrowa i swobodny przepływ danych (*A digital Europe and the freedom of movement of data*),
- zintegrowana i zrównoważona Europa (*An inclusive and sustainable Europe*).

2. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

Polsko-estońskie stosunki gospodarcze regulują postanowienia dorobku prawnego Unii Europejskiej na podstawie podpisanego 16 kwietnia 2003 r. w Atenach i obowiązującego od 1 maja 2004 roku Traktatu dotyczącego przystąpienia Polski i 9 innych krajów do Unii Europejskiej ([Dz.U. 2004 nr 90 poz. 864](#)).

Ponadto obowiązują umowy dwustronne w zakresie nie objętym uregulowaniami UE, wśród których najważniejsze, to:

- Umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania i zapobieganiu uchylania się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodów i majątków ([Dz.U. 1995 nr 77 poz. 388](#));
- Umowa o współpracy w dziedzinie turystyki ([M.P. 2005 nr 31 poz. 445](#)).

3. Wymiana handlowa Polski z Estonią

w mln EUR

	2018	2019	2020	2021	Dynamika 2020=100	2022	Dynamika 2021=100	I-IX 2023	Dynamika I-IX 2022=100
Eksport	1 080,0	1 145,1	1 252,3	1 426,9	113,9	1 723,3	120,8	1 222,7	93,9
Import	280,9	293,6	273,9	403,2	147,2	484,5	120,2	340,1	97,7
Obroty	1 360,9	1 438,7	1 526,1	1 830,1	119,9	2 207,8	120,6	1 562,8	94,7
Saldo	799,1	851,5	978,1	1 023,5	x	1 238,9		882,6	

Źródło: GUS

Estonia pozostaje jednym z mniejszych partnerów handlowych Polski. W roku 2022 uplasowała się na 29 pozycji na liście polskich rynków eksportowych (z udziałem 0,51%), natomiast w imporcie zajęła miejsce 61 (z udziałem 0,11%).

Polska jest 7 partnerem importowym Estonii z udziałem 6,6% w 2022 r. w imporcie towarów oraz 11 partnerem eksportowym – udział towarów eksportowanych do Polski w 2022 r. stanowił 3% w eksporcie Estonii (wg. Trade Map).

Największą grupę towarów w polskim eksporcie do Estonii w 2022 r. stanowiły: artykuły rolno-spożywcze, głównie gotowe wyroby – 16,6%, maszyny i urządzenia mechaniczne i elektryczne – ok. 14%, wyroby przemysłu chemicznego i tworzywa sztuczne – ok. 17,5%, metale nieszlachetne i wyroby z nich, głównie żeliwo i stal – ok. 16,7%, pojazdy i części do nich – ok. 10,1%.

Import z Estonii jest bardzo mały, choć obserwuje się jego dynamiczny przyrost. Utrzymuje się bardzo znacząca nadwyżka handlowa dla Polski. Największą pozycję w imporcie z Estonii w 2022 r. stanowiły drewno i wyroby z drewna (ok.22%), masa celulozowa, papier i tektura (ok.8,8%), meble (9,7%), wyroby przemysłu elektromaszynowego (ok. 14,9%), artykuły rolno-spożywcze (ok. 14,3%), wyroby metalurgiczne (ok. 9,4%), wyroby przemysłu chemicznego i tworzywa sztuczne (ok. 7,7%).

4. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Wg danych estońskiego banku centralnego zainwestowany w Estonii kapitał polski na koniec 2022 r. wynosił 268,5 mln EUR co stanowiło 0,8% inwestycji zagranicznych ogółem i stawia Polskę na 17 pozycji w tej kategorii. Wg danych NBP na koniec 2022 r. stan polskich inwestycji bezpośrednich w Estonii wynosił 81,4 mln EUR.

W rejestrze gospodarczym Estonii odnotowano ponad 450 firm z polskim udziałem, z tego dwie o istotnym kapitale akcyjnym: LPP Retail Estonia OU oraz Primulator Eesti AS. Od 2005 r. widoczna jest działalność polskich inwestorów finansowych w Estonii. Polska firma Inter Cars operująca w sektorze handlu częściami samochodowymi otworzyła w połowie 2016 r. swój oddział w Estonii z zamiarem ekspansji na tym rynku.

Stan bezpośrednich inwestycji estońskich w Polsce wg danych NBP na koniec 2022 r. wyniósł 185,3 mln EUR. Wg estońskiego banku centralnego zainwestowany w Polsce kapitał estoński pod koniec 2022r. r. wynosił 461,3 mln EUR, co stanowi 3,8% kapitału estońskiego zainwestowanego za granicą i stawiało

Polskę na 6 pozycji w tej kategorii. W ciągu roku nastąpił niemal dwukrotny przyrost wartości inwestycji estońskich w Polsce.

Wg danych GUS za 2021 r. w Polsce zarejestrowanych było 112 spółek z udziałem kapitału estońskiego, z czego 32 zatrudniały powyżej 9 osób, a 11 spółek dysponowało kapitałem powyżej 1 mln USD. Zatrudnienie łączne w tych spółkach wg stanu na 2020 r. wynosiło 1816 osób. Kapitał udziałowy inwestorów estońskich wynosił łącznie 134,9 mln PLN, co stanowiło 0,058% kapitału udziałowego spółek zagranicznych zarejestrowanych w Polsce ogółem. Na liście PAIH na koniec 2019 r. znalazło się 6 spółek estońskich.

Polski Urząd Regulacji Energetyki wydał w lipcu 2017 r. zezwolenie dla estońskiego operatora Enefit (spółka zależna Eesti Energia), na sprzedaż w Polsce energii elektrycznej i gazu. Enefit skupia się na dostawach dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz dużych klientach przemysłowych. Otwarcie na rynek polski jest częścią strategii Eesti Energia, która poczynając od sprzedaży energii w krajach bałtyckich, gdzie stała się liderem, zamierza świadczyć usługi w całym regionie Morza Bałtyckiego. Partnerstwo z Polską ma mieć charakter wieloletniej współpracy. Wg szacunków Eesti Energia, całkowity wolumen polskiego rynku energii elektrycznej wynosi 161 terawatogodzin, to jest sześć razy więcej niż rynku bałtyckiego zaś rynku gazowego 166 TWh czyli czterokrotnie więcej niż w krajach bałtyckich.

Ponadto wśród inwestycji estońskich do największych należy inwestycja estońskiej spółki Wendre AS, która zainwestowała ok. 25 mln złotych w zakład produkcji poduszek w Kostrzynie nad Odrą.

W 2018 r. polska spółka Control Process S.A. podpisała z operatorem energetycznym Estonii Elering AS kontrakty o łącznej wartości 59 mln EUR na realizację dwóch tłoczní gazu w miejscowościach Paldiski i Puitau w ramach projektu gazociągu Balticconnector. Zakończenie budowy planowano do końca 2020 r., lecz w wyniku opóźnień termin został przesunięty na rok 2021. Polska spółka prowadziła spór arbitrażowy z Elering ws. naliczenia kar umownych za opóźnienia, który przegrała.

5. Współpraca resortów gospodarczych

W dniach 29-30 maja 2019 r. wiceminister rozwoju gospodarczego Estonii Viljar LUBI wraz z grupą estońskich przedsiębiorców odwiedził Polskę. Głównymi wydarzeniami pobytu w naszym kraju była konferencja „**Estonia as a Gateway to Scandinavian market**” zorganizowana w siedzibie MPiT oraz konsultacje wiceministrów: Viljara Lubi i Tadeusza Kościńskiego. W trakcie spotkania ministrów omówiono między innymi: wzajemne relacje gospodarcze, zaangażowanie Polski w projekty realizowane w ramach Inicjatywy Trójmorza, bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Europie Środkowo-Wschodniej, rozwój start-upów, funkcjonowanie systemu płatności bezgotówkowych i elektronicznego fakturowania.

W dniu 5 grudnia 2019 r. Ambasada RP w Tallinie przy współpracy z Enterprise Estonia zorganizowała konferencję „**Economic Cooperation and Business Opportunities for Poland and Estonia**”. Jej celem było zacieśnienie współpracy gospodarczej pomiędzy PL i EE, omówienie obecnych i przyszłych relacji ekonomicznych, przedstawienie potencjału i sposobu funkcjonowania obu krajów oraz identyfikacja możliwości biznesowych na konkretnych przykładach. Podczas wydarzenia omówione zostały trzy obszary współpracy: energetyka, cyfryzacja i nowoczesne rozwiązania technologiczne oraz inwestycje. Po zakończeniu konferencji podpisany został list intencyjny o powołaniu **Polsko-Estońskiej Izby Gospodarczej**. Wśród sygnatariuszy znalazły się następujące firmy: Avocado.com OÜ, Belstroj Baltic OÜ, Budmat, Cachet OÜ, Eco Logistics Hub OÜ, H. Cegielski FPS Sp. z o.o., Hugo OÜ, Orlen Eesti OÜ, Puma Aviation Europe OÜ, PZU, Regional Jet, Thompson & Stein OÜ.

6. Dostęp do rynku

Brak większych utrudnień w dostępie do rynku, w tym do rynku pracy. Odnotowano nierówne traktowanie podatkowe dostawców biokomponentów do paliw pochodzących z krajów członkowskich Unii Europejskiej prowadzących działalność produkcyjną i składy podatkowe poza Estonią.

7. Potencjalne dziedziny współpracy

Współpraca w sektorze IT, realizacja projektów infrastrukturalnych.

8. Polska placówka ekonomiczno-handlowa w Estonii

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej
Wydział Polityczno-Ekonomiczny i Konsularny
Suur-Karja 1/ Vana Turg 2,
10140 Tallinn
<https://www.gov.pl/web/estonia/ambasada>

telefon: +3726278206
e-mail: tallinn.amb.rk@msz.gov.pl

9. Placówka Estonii w Rzeczypospolitej Polskiej

Karwińska 1
02-639 Warszawa
<https://warsaw.mfa.ee/pl>

tel. (+48 22) 88 11 810
faks (+48 22) 88 11 812
e-mail: Embassy.Warsaw@mfa.ee

Enterprise Estonia
doradca ds. eksportu
Daniel Bajer

Daniel.Bajer@eas.ee
tel +48 665 808 408

Opracował: Maciej Zieliński

Aktualizacja: listopad 2023